

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

סיכום דיון

מסמך זה מהווה את תמצית הדיונים של "פורום שווי הוגן" מתוך מטרה לשתף את הקהל הרחב בעיקרי הדברים. בקריאת המסמך יש להביא בחשבון שמדובר בתמצית הדיון ולא בפרוטוקול מלא. בהתאם למדיניות הפורום, הדברים מובאים שלא בהכרח בציון שמות כל הדוברים. יודגש כי הדברים מייצגים את עמדותיהם האישיות והמקצועיות של חברי הפורום ואינם מייצגים בהכרח את העמדות הרשמיות של הגופים אליהם הם משתייכים.

תאריך המפגש: 2 במאי 2016

נושא המפגש: "חוק שכר הבכירים - היום שאחרי: ניהול הגופים הפיננסיים והשלכות הרוחב"

חומר רקע למפגש: חומר רקע למפגש מאי 2016

אורחים שנכחו בדיון: צבי סטפק (מיטב דש השקעות בע"מ), ענת גואטה וגל סטאל (אנטרופי), עו"ד פיני רובין (גורניצקי ושות'), עו"ד דליה טל (מיתר ליקוורניק גבע לשם טל), עו"ד אברמי וול (פישר בכר חן וול אוריון), נירית איבי (יועצת למנכ"ל משרד האוצר), רוני טלמור (משרד המשפטים), שריה אורגד (הבורסה לניירות ערך).

נוכחים: גיא טביביאן (Deloitte), אבי לוי (מנכ"ל מליסרון), רו"ח עדי סקופ, (אי.בי.אי.), רני שחם, פרופ' צביקה אקשטיין (הבינתחומי הרצליה), רו"ח דני ויטאן (KPMG), פרופ' שרון חנס (אוניברסיטת תל אביב), אילן פלטו (איגוד החברות הציבוריות), פרופ' עודד שריג (הבינתחומי הרצליה), פרופ' יורם עדן (המסלול האקדמי המכללה למנהל), פרופ' בני לאוטרבך (אוניברסיטת בר אילן), עו"ד נטלי גייקובס (הרצוג פוקס נאמן), רו"ח שי קומפל (מנורה מבטחים), רו"ח ארנון רצ'קובסקי (אוניברסיטת חיפה), גיתית גור גרשגורן (רשות ניירות ערך), רו"ח אסף סגל (כלל תעשיות ביוטכנולוגיה), יוסי רייטן (לשכת השמאים), נדב עובד (עובד גובי), עינת שפרלינג (EY), אפרים דרור, דגנית דניאל, (כנ"ר), הדר נאות (פירט וילנסקי מזרחי כנעני עו"ד), פרופ' אמיר ברנע, רו"ח שלומי שוב (הבינתחומי הרצליה), גב' רקפת שני (ברנע ושות').

צוות מקצועי: עמרי כהן, רעות קליינמן ולידור רוזנצוויג.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שלומי שוב

בוקר טוב לכולם, אנחנו רוצים לדבר היום על חוק שכר הבכירים החדש בגופים הפיננסיים. חוק שקבעה הכנסת שנקבע במישור פוליטי אפשר להגיד תקדימי אולי שנוי במחלוקת, אבל אני חושב שאין מחלוקת על דבר אחד - לחוק הזה צפויות להיות השלכות דרמטיות על המערכת הפיננסית וכנראה גם מעבר לכך ולכן העלנו את הנושא על סדר היום. לפני מספר שנים נכנס תיקון 20 והעלנו את הנושא לדיון בזמנו, שהוא היה תיקון מעניין שהיו לו השלכות, עד כמה הצליח או עד כמה לא, זה שאלה שתעלה בין היתר בדיון היום.

ניואנס לגבי המערכת הבנקאית, אפרופו תיקון 20, דברים שלא כולם אולי שמו לב אליהם, הוצאתי מהדוח של בנק לאומי לשנת 2015, בנוסף לתגמול של המנהלים היה גם מענק מיוחד שהוא מבוסס על כל מיני פרויקטים, למעשה מענק איכותי שקבעה ועדת התגמול של הדירקטוריון שמגיע לבכירים עוד 8 מיליון בגין שנת 2015, הבנק עשה הפרשה כללית של 8 מיליון ש"ח ללא זיהוי של סכום המענקים ולמי, כך שזה עוד לא נכלל בסכומים שהתפרסמו בתקשורת. אני מניח שה-8 מיליון הנוספים כבר לא יצאו לפועל. זה נשמט מהעין הציבורית ולא ייצא לפועל אבל עולות שאלות עד כמה תיקון 20 השיג את מטרותיו. יש כאלה שטוענים שהרבה מהתוצאות של הבנקים היו תוצאות בעלות אופי חד-פעמי ועולות שאלות עד כמה תיקון 20 השיג את התפקיד שלו ובכלל האם ניתן לו מספיק זמן לכך.

מהזווית שלי זה חוק קצר לכאורה של 3-4 עמודים והעיקרון שלו נשמע פשוט לכאורה. אך לי לפחות לא היה קל להבין אותו. בחוק קיימות שתי תקרות שונות בתכלית. תקרה חוקית ותקרה מיסויית. התקרה החוקית נקבעת מראש והיא נקבעת על פי כללים חשבונאיים. התקרה המיסויית נקבעת בכלל בדיעבד והיא נקבעת לפי חוקי המס, להוציא חריג אחד של תשלום מבוסס מניות שזה גם ככה כנראה משהו שכבר לא נראה במערכות הפיננסיות.

התקרה החוקית היא התקרה הדרמטית והיא יוצרת קשר בין עולם המשפט לעולם החשבונאות. לא סתם אנחנו מתכנסים פה, תפקיד כל הפורום הזה הוא בין היתר ליצור את הקשר הזה. זה קצת מזכיר אפילו את חוק החברות עם הדיבידנדים שנשענים על החשבונאות. באופן כללי, ככל שירשמו הפרשות בחשבונאות אם אנחנו מדברים על מועד המעבר - כך למעשה הסכומים שנצברו לטובת כל מיני בכירים בעבר לא יכנסו לתוך התקרה וכמו שאנחנו יודעים זאת בעיה שעומדת על סדר היום לגבי נושא המעבר. זה לא הנושא העיקרי שלנו אבל אני מניח שהוא גם יעלה. החוק יוצר פוקוס אדיר על הנושא של הפרשות החשבונאיות. כל אנשי החשבונאות פה נמצאים עכשיו בלא מעט שאלות שעולות על מתי לרשום את הפרשה, עולות שאלות בסיסיות מבחינתנו אבל הן מתחדדות-

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

מתי רושמים את מענקי ההסתגלות, מענקי פרישה, פיצויים של פרישה מוקדמת, אם זה בבנקים זה נושא של פנסיית הגישור, מענקי אי תחרות. בגדול השאלה המרכזית מבחינה חשבונאית זה עד כמה זה מיוחס לעבר או שצריך להירשם בעתיד, זה שאלות אמנם בסיסיות מבחינה חשבונאית אבל הן קריטיות וכשהזרקור נמצא על זה שכל שקל שנרשם כהפרשה הוא יוצא מהתחולה של החוק הן הופכות להיות מאוד משמעותיות. מעבר לשאלות של המעבר, זה כל שדרת הניהול שקיימת היום במערכת הפיננסית, אני חושב שיש שתי סוגיות מרכזיות אם אנחנו מסתכלים קדימה על החוק שאותי מאוד מטרידות – איך החוק החדש הולך לחיות יחד עם תיקון 20? כיצד יהיה מבנה התגמול? איך צריך לתגמל במערכת הפיננסית ביום שאחרי את המנהלים? איך יוצרים להם תמריצים? כי לכאורה הדבר המתבקש והטריוויאלי הוא שאם קובעים לך תקרה אפקטיבית אז תרצה לקבל את הכל במזומן ומהר זאת אומרת כבר לא כל מיני מענקי הסתגלות וכל מיני הפרשות חשבונאיות ארוכות טווח והכי מדאיג- בלי תגמול משתנה בכלל. אבל לכאורה זה עומד בניגוד לאינטרס של הגוף, של הדירקטוריון, אני מזכיר לכם שהמערכת הבנקאית עומדת לפני אתגר של התייעלות ואיך מתמריצים במקרה הזה את המנהלים. האם הרגולציה הפיננסית צריכה כעת לקבוע גם מרכיב מינימלי של תגמול משתנה ולא רק מרכיב מקסימלי כפי שעשתה בעבר? השאלה המשמעותית השניה לדעתי היא ההשלכות הרחוביות של החוק הזה. החוק הזה עוסק אמנם רק במערכת הפיננסית אבל נראה לי שזה יהיה קצת מנותק לבוא ולהגיד שלא יהיה פה קשר והשלכות רחוב על כל המערכת. אפילו בחברת כרטיסי אשראי שמוחזקת על ידי הבנקים ולא נמצאים בינתיים תחת תחולה של החוק החדש קשה לי להבין איך המנכ"ל של חברת כרטיסי אשראי יקבל תגמול שהוא לא הולם את המנכ"ל שממנה אותו שהוא המנכ"ל של הבנק הרלוונטי. יש כאן קביעה נורמטיבית שככל הנראה תשפיע לדעתי על כלל החברות הציבוריות במשק.

אמיר ברנע

נשאלת שאלה האם פרוש החקיקה שתיקון 20 נכשל? יש טענה שאומרת שאם כל הצעות ההנהלה מתאשרות באסיפה כללית הרי שקיים כשל בממשל תאגידי והוכחה שתיקון 20 לא אפקטיבי הרי ברור לכולנו שאין זו הוכחה.

מבחינה מתודולוגית עצם העובדה שאפילו ב- 100% מהמקרים חומר שהוגש לאסיפה אושר, אין זה אומר שתיקון 20 מיותר: הרי מראש מוגש חומר שמתאים למתכונת שתעבור באסיפה. הזמן קצר מאז שנחקק תיקון 20 ואנחנו לא יודעים אם התיקון הגביר את הקשר בין ביצוע לשכר, אם הוא

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

יוצר או מקטין דיפרנציאציה בשכר? החוק החדש מתיימר לקבוע תקרה עוד לפני שיודעים מה התוצאות והאפקטיביות של תיקון 20 שעבר לפני מספר שנים מועט.

אני מניח שבהיות הענף הפיננסי ענף בולט, בעל תהודה ציבורית, הכוונה בתיק שבהשפעה רוחבית ישפיע על כל המשק ולפחות על החברות הציבוריות. אולי באמת בענף הזה היתה גם הגזמה בשכר שיצרה את העניין הציבורי דווקא בו. הרי לא ברור מדוע החוק עוסק רק בענף הזה? מדוע המסגור של הענף הזה יחסית לענפים אחרים? אפשר לחפש נימוקים מפה ועד הודעה חדשה למה דווקא הענף הפיננסי וקשה למצוא. האם לאור זה שהוא תחת רגולציה הרי גם ענפים אחרים הם תחת רגולציה והם פטורים, האם לאור זה שיש בו שימוש בכספים של אחרים הרי גם בענפים אחרים יש שימוש בכספים של אחרים. בקיצור אין הסבר כלכלי מסודר שמצדיק מתודולוגית את הצורך בחוק ואת מיסגור החוק בענף הפיננסי.

במרכז הבינתחומי ישנו חוקר שעוסק בנושא שכר של מנהלים. לצערנו נמנע ממנו להופיע בפורום היום מכיוון שהוא נמצא בחו"ל. שמו יניב גרינשטיין והוא ואחרים כתבו סדרת מאמרים בנושא הקשר בין תגמול לביצוע בחברות ניהוליות בארה"ב. להפתעתי הוא מוצא דווקא שקיים קשר ברור בין מתכונת הפיצוי והביצוע (מ-2007 נדרש דיווח בארה"ב על מתכונת קביעת השכר). התשובה שלו קודם היא כל שקיים קשר. מתכונת הפיצוי לא מקרית כי קיים קשר בין הביצוע לתגמול. יש לו ניתוח איך נמדדת יכולת הביצוע. בדרך כלל הביצוע נמדד במדדים חשבונאיים, מחירי שוק, שיעורי צמיחה, יש תמיד מרכיב איכותי שמופעל אם המדדים הכמותיים אינם מצליחים למדוד נכון ביצוע בשנה מסוימת עקב תנאים ספציפיים שמדדים לא קולטים. מה שהוא מצא עקבי עם תורת קשירת חוזים בתנאי אי ודאות: שבחברות יציבות המדדים החשבונאיים משחקים תפקיד חשוב. בחברות צומחות, חברות היי-טק שיעורי צמיחה או מדדי שוק הם מהווים את המדדים הרלוונטיים לפיצוי מנהלים. מי שקורא את סדרת המאמרים שהוא כתב מתרשם שתיקון 20 הזה שיש דומה לו בארה"ב – אפקטיבי לפחות בארה"ב. לגבי הניסיון הישראלי לתיקון 20 התקופה קצרה מדי ואינה מאפשרת בדיקה שיטתית.

זליה טל

נאמר כבר הרבה ונכתב כבר הרבה על החוק ואני רציתי לדבר על נקודה אחת שהיא טעונה תיקון דחוף – זאת נקודת הרטרואקטיביות. אני חושבת שהחוק לא התכוון לפגוע בזכויות העובדים הרטרואקטיביות. אם בודקים את דברי הכנסת נמצא ציטוט מדברי פרופ' טרכטנברג המתייחסים עוד לתיקון הקודם שהוצע ע"י שלי יחימוביץ' האומר, אני בעד החוק, אבל תיזהרו לא לפגוע בזכויות

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

העובדים" ואולם כוונה זו לא באה לכדי ביטוי בחוק כפי שחוקק ונוסחו עלול לפגוע בזכויות העובדים שהצטברו עד לכניסתו של החוק לתוקף ..

החוק קובע שתי מגבלות – מגבלה אחת זו מגבלת ה- 2.5 מיליון ש"ח לשנה לפי ההוצאה החזויה לאותה שנה שתהיה לעלות השכר של העובד, לפי כללי חשבונאות מקובלים. החוק מתיר לעבור על מגבלה זו ובלבד שתינקט הפרוצדורה המיוחדת של אישור משולש ברוב מיוחד של המיעוט ואי הכרה כהוצאה למס בגין כל ההפרש שכהוא מוכפל.

המגבלה השנייה שאותה לא ניתן לעבור והיא מוחלטת זה היחס של פי 35 מההוצאה החזויה בגין השכר הנמוך ביותר המשולם בתאגיד, (גם מגבלה זו מנוסחת לא מדויק כי אם שמתם לב בחוק "כתוב ההוצאה החזויה ששולמה לעובד". זה המקום הראשון שהחוק משתמש במילים ששולמה להבדיל מ"עלות"). המגבלה הזו הוספה ברגע האחרון בכנסת בלי שום דיון מוקדם והיא מוחלטת ואם עוברים עליה זו הפרה של החוק וכמובן אף אחד לא יעבור עליה. המגבלה השנייה היא הבעייתית מבחינת הרטרואקטיביות.

על פי סעיף 6 לחוק, החוק קובע שיש לו תחולה לגבי התקשרויות שנעשות מיום פרסום החוק אבל סעיף קטן (ב) קובע שלגבי התקשרויות שנעשו לפני שנכנס החוק לתוקף יש לתקן תוך 6 חודשים מיום פרסום החוק ברשומות, דהיינו עד 12 באוקטובר 2016.

צביקה אקשטיין

האם לא ברור מהחוק שיש לו למעשה רק את מגבלה אחת וזאת המגבלה השנייה? המגבלה הראשונה לא רלוונטית, כל מי שמפעיל חברה מישוהו יהיה מועסק בשכר מינימום, אין דבר כזה שלא. אז למה מדברים על שני גבולות? יש גבול אחד סופי וזה החוק.

דליה טל

אכן, המחוקק קבע את התיקרה של פי 35 מעלות ההוצאה החזויה לגבי השכר הנמוך ששולם בתאגיד, לרבות עובדי הקבלן (לפי דרישת ח"כ יחימוביץ עוד בסיבוב הקודם של החוק). בהנחה שמדובר בשכר מינימום לעובדי הקבלן, התיקרה האפקטיבית היא כנראה של פי 35 של המגבלה השנייה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

צביקה אקשטיין

כפי שאני הבנתי זאת היתה הפרשנות לחוק אז למה מדברים על החלק השני? הוא לא רלוונטי.

דליה טל

ממשיכה בנקודה לגבי הרטרואקטיביות: השאלה הינה, מה פרוש "הוצאה חזויה", לפי כללי חשבונאות מקובלים. בפיטורי עובד, יש לעובד זכויות נוספות שלא תמיד הופרשו בשוטף וזאת מאחר שהיוזמה לפיטורים היא בידי המעביד, לכן ההפרשה נעשתה על בסיס סטטיסטי בלבד... בהתפטרות העובד מקבל 100% פיצויים ובפיטורים יש הסדרים של 250%, 300% וכו'. יש עובדים הזכאים גם לפנסיה מוקדמת שאינה מופרשת לקופת"ג (פנסיה תקציבית), לכן בשנה שבה העובד מפוטר תהיה הוצאה גדולה יותר מ-2.5 מיליון ש"ח (כולל משכורת ונלוות) עקב הזכויות שהעובד צבר ואשר לא הופרשה בגינן הפרשה מלאה. האם פירושו של דבר שהחוק גרם לכך שזכויותיו של העובד בגין העבר ואשר ההוצאה בגינן עולה על 2.5 מיליון ש"ח – נמחקו? התשובה לכך תלויה בפרשנות "מהי הוצאה חזויה? והאם יש הוצאה חזויה כאשר הורעו תנאי העבודה לעובד והוא רשאי להתפטר בדין פיטורים?

שלומי שוב

החשבונאות פה מאוד פשוטה, והיא באה ואומרת שככל שהשליטה נמצאת אצל העובד, אם זאת החלטה שלו אז צריך להכיר בכל גובה ההפרשה.

איך את מפרשת את המונח "חזויה"? הרי אני לא צופה עכשיו לפטר את כל שדרת הניהול שלי.

דליה טל

התשובה לכך היא האם ההחלטה עברה לעובד (כפי שאמרת) כפי שאפרט להלן: הפרשנות עלולה להיות לפי התוצאה: אם באותה שנה שילמו לעובד יותר מ-2.5 מיליון ש"ח – האם ניתן לומר שלא הייתה הוצאה חזויה?

שלומי שוב

אבל את בודקת את זה מראש את לא בודקת בדיעבד את המגבלה החוקית, אני טועה?

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

דליה טל

בעיקרון, אתה צודק. ואולם, אם אני הייתי עובד לא הייתי לוקחת סיכון כזה שכל כספי הפנסיה שלי ישענו על פרשנות משפטית-חשבונאית האם זאת הוצאה חזויה או לא הוצאה חזויה, כאשר התוצאה חורגת במליוני שקלים מהתיקרה.

שלומי שוב

מה שדליה אומרת עכשיו זה הלך הרוח בשדרות הניהול בגופים האלה. הם כולם נמצאים בחרדה כי הכספים שהם צברו במהלך השנים נמצאים בסיכון.

דליה טל

חוזרת לשאלת "ההוצאה החזויה" אם מקבלים פרשנות מעורכי דין לדיני עבודה, (שדרך אגב גם הפרשנות הזאת בספק, שבגין החוק החדש יש אפשרות לעובד להתפטר בתנאי פיטורים כי הרעו לו את "הציפיות" הפרשנות תלויה כמובן גם בסוג החוזה, בקירבה של העובד לתיקרה וכו"). במקרה כזה התאגידים הבנקאיים אמורים לעשות הפרשות מלאות היום מאחר העובדים יכולים ביוזמתם להתפטר בתנאי פיטורין. ולכן בנקים או חברות הביטוח או חברות שוק ההון יעשו היום את מלוא ההפרשות, המפקחת על הבנקים אכן דרשה מהבנקים שישקלו את תוצאות החוק ויראו איך זה משפיע לעניין האומדנים וההפרשות שעשו עד היום. זאת אומרת שאם עד היום עשו הפרשות לפי הטטיסטיקה, (קיבלו חוות דעת לעשות רבע מההפרשות היום הם יעשו הפרשות מלאות, בגין כל העובדים שעלולים לעבור על התיקרה בהתפטרות שגינה כפיטורים.

שלומי שוב

אם הם עושים הפרשות מלאות הם בסדר עם החוק?

דליה טל

לכאורה, אך יש לחזק זאת ע"י חוות דעת חד משמעית מהיועץ המשפטי לממשלה, שאמורה להינתן לפני כניסת החוק לתוקף וגם אז קיים ספק.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

דני ויטאן

צריך להבדיל בדיון החשבונאי בין חברות ביטוח לבין בנקים כי אנחנו נמצאים תחת שתי מערכות דיווח שונות, ביטוח אנחנו תחת IFRS וזה גם משליך על נושא של פיצויים ופיטורים שם יש מודל יותר ברור יותר ופשוט יותר מאשר המודל האמריקאי.

דני ויטאן

בבנקים הדיון יותר מורכב כי מערכת התקינה האמריקאית היא הרבה יותר מורכבת בנושא הזה, אגב יש מסמך טוב מאוד שבנק ישראל פרסם של שאלות ותשובות שנוגעים לחלק גדול מהנושאים שדליה דיברה עליהם – לגבי הפרשות לפיצויים ומתי צריך לעשות הפרשות אקטואריות. זה היה לפני החוק אך מציג מסגרת שאפשר להתייחס אליה ויש מספר נושאים שאפשר להקיש מהם ולהתייחס אליהם.

דבר אחד שקיים למשל בתקינה האמריקאית שלא קיים בתקינה בינלאומית לגבי פיצויים, הוא שתחת ה IFRS תהיה הפרשה רק עם אירוע הפיטורים בפועל, בתקינה האמריקאית במקרים מסוימים צריך לעשות אמדן ותחזיות מראש לגבי הפיטורים שהבנק ייזום ולהפריש מראש.

שלומי שוב

מה שאתה אומר מקל את המעבר.

דני ויטאן

עוד נושא שצריך לחשוב עליו וגם פה זה פרשנויות משפטיות ותלוי בחוזה העסקה ובמצב בכל בנק האם מתקיימת הרעת תנאים בעקבות פרסום החוק ולגבי איזה אוכלוסיות מתקיימת הרעת תנאים, בעוד שלגבי עובדים מסוימים שכבר עכשו חוצים את הרף הקבוע בחוק יותר קל לטעון שמתקיימת לגביהם הרעת תנאים, הרי שלבי אחרים שרחוקים מהרף הנושא פחות ברור ותלוי גם בתקופת החוזים ובסוגים השונים של הסכמי העסקה.

הציפייה של אותם בנקים זה שלא כל השדרה הניהולית תעזוב מחר ואם אנחנו בעצם עושים הפרשות מלאות אז גם לתקופה הזאת של הרעת תנאים יש תוקף מסוים ולא בטוח שזה ישאר עד עולם. מה קורה אחר כך? גם פה יש שאלה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שלומי שוב

ברגע שאתה מייצר את ההפרשה אז הסגירה שלה היא סוג של הכנסה.

דני ויטאן

המורכבות פה היא גדולה וגם יתכן ויידרש מהלך נוסף של הבנק מול העובדים, כחלק מאלמנט שימור שאם אותם עובדים יסכימו להישאר אז גם אם יעזבו בעוד שנתיים-שלוש עדיין תישאר להם הזכות לכל מה שנצבר להם עד היום.

דליה טל

כל הסוגיות האלה טעונות טיפול לא פרשני. כי כל פרשנות שתיתן, גם אם משרד המשפטים ייתן חוות דעת עדיין בית משפט לא מחויב לחוות דעת. יכול לבוא בעל מניות של בנק או חברת ביטוח ולטעון נגד חוות הדעת ובית המשפט יקרא את החוק וייתן פרשנות אחרת. מדובר בזכויות עובדים ולכן אי אפשר לגעת בהן זכויות עובדים הן רגישות וצריכות להיות מובטחות ב 100% . הכנסת בחפזונה לא התייחסה לשאלת הרטרואקטיביות. קבעו את המגבלה הזאת מבלי לראות את ההשפעה של המגבלה הזאת על כל זכויות העבר. להלן אביא עוד דוגמאות שמוכיחות את הבעיות בתיקון זה :

אם הבנק מעלה משכורת לעובד ותיק יחולו כללים שונים בגלל הרטרו אקטיביות, יתרה מכך אם הפרשנות המקילה לא תתקבל, לא יהיה ניתן להעלות את שכר לעובד גם אם הוא רחוק מהתיקרה בגלל זכויות העבר.

דני ויטאן

דיברנו הרבה על פיצויים ופיטורים, יש עוד נקודה שגם היא מאתגרת בעקבות החוק והיא המענקים ההונים למשל אופציות, מניות, IFRS לא מתייחס לסיטואציה כזו שלמעשה מכריחים חברה לבטל מענק. המודל הבסיסי ב- IFRS הוא שאם מבטלים מענק קיים אז התקן הרלוונטי אומר שצריך לקחת את ההוצאה שטרם נרשמה ולזקוף אותה מיידית לרווח והפסד, אבל לא כל כך מתאים למקרה הנדון.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

צבי סטפק

אני כאן בשני כובעים כי אני גם משקיע מוסדי וגם חברה ציבורית. וגם לעובדים שלנו עשינו תוכנית אופציות לעובדים שיש להם ותק מעל שנה.

יש כמה היבטים וכתבתי גם על זה בגלובס לפני חודש מאמר גדול, לפני עשר שנים כתבתי לאן שכר הבכירים הולך והזהרתי מהתוצאות.

אני קודם כל בדעה, החוק הזה הוא כמעט היה על הקיר כמעט כמה שנים לצערי כיוון שהמגזר העסקי לא השכיל לרסן את עצמו והיום אנחנו כולנו משלמים את המחיר. אני בדעה שהיה צריך להשאיר את תיקון 20, כי כמו שנאמר וכתבתי על זה גם שלא עבר מספיק זמן לבחון את התוצאות, לא עשיתי שום מחקר כמותי על זה אבל אני משוכנע מתוך ההתנהלות היום-יומיות שאני רואה שלנו כגוף מוסדי ושל אחרים, גם אם אישרו 100% באספות הכלליות קדמו לזה הרבה מאוד תהליכים שלחצו את השכר כלפי מטה, לפחות זה מנע העלאה נוספת זה בוודאות. אני חושב שזה גורם גם ללחץ פנימה על כל המערכת ואגב אין לי ספק שזה גם יחלחל גם לחברות הציבוריות האחרות בתחום הריאלי בלי שיהיה צורך בחוק. כיוון שברגע שתהיה תקרת שכר של 2.5 מיליון ש"ח נניח למנכ"לית של בנק, קשה לעלות על הדעת שגוף מוסדי יצביע בעד 5 מיליון ש"ח לאיזה מפעל תעשייתי כלשהו. כמובן יש חריגים, יש את החברות הבינלאומיות, הפארמה, טבע, ויש חברות היי-טק ששם קריטריונים אחרים וכו'.

קודם כל היה צריך לתת תיקון 20 הרבה יותר זמן כדי להבשיל וללמוד ממנו אבל אנחנו נמצאים בעולם פוליטי. צריך להסתכל על הדברים בצורה הכי רחבה- העולם הולך לקיצוניות, וזה לא רק ברגולציה, הרגולציה היא תוצאה של הקיצוניות, תראו מה קורה באירופה עם הימין הקיצוני, תראו מה קורה בארה"ב עם טרמפ מצד אחד וסנדרס מצד שני. יש תהליכי הקצנה, זה חלק מאותו תהליך לדעתי מה שאנחנו רואים זה פשוט הציפצייק, והעובדה שהחוק הזה מתקבל בכנסת ברוב של 56 מול 0 זה כמו הבחירות של אסד בסוריה ודברים מהסוג הזה, זה דבר הזוי אבל שם אנחנו נמצאים ולא צריך להשלות את עצמנו. זה מהלך מאוד קיצוני. אני מקווה מאוד שלא ירחיבו אותו על שאר החברות הריאליות בחקיקה, זה יקרה ממילא שלא בחקיקה לפחות לגבי חלק מהדברים כמו שאמרתי.

לגבי הנושא של שכר מול ביצועים, גם כאן לדעתי אין בכלל שאלה שהקשר הזה יתנתק לחלוטין, זה גם מנוגד או לא מנוגד להוראות המפקחת על הבנקים בנושא הזה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

כולם יתיישרו ל- 2.5 מיליון ש"ח. יש סוגיה שלא יודע אם היא נבדקה, מה זה עלות השכר של העובד הנמוך ביותר זה עלות העסקה. האם זה שאני נותן לו מקום בחדר משלם שכר דירה או עושה לו פעילויות רווחה זה עלות העסקה?

שלומי שוב

אנחנו נראה את כל עובדי הקבלן יוצאים לנופשים.

צבי סטפק

הקשר בין השכר לביצועים לגמרי ילך לאיבוד, איזה מנכ"ל ירצה לקחת מיליון וחצי שכר ועוד מיליון שהוא יקבל בתמריצים? אז כל נושא התגמול לפי ביצועים ילך לאיבוד.

שלומי שוב

איך הדירקטוריון יכול להרשות לעצמו שלא יהיה תמרוץ?

שרון חנס

אם נמשיך לדבר ככה אז המפקחת על הביטוח תגדיר הוראה 40% מהתגמול צריך להיות משתנה.

צבי סטפק

מה קורה בגופים פיננסיים בתחום שלנו שהם לא ציבוריים? אותו בעלים, מנכ"ל, יו"ר יכול לקחת בתור דיבידנד, ייקח דיבידנד וישלם מס מופחת. החברות הפרטיות מהסוג שלנו, יש עוד בתי השקעות שהן פרטיות, והחברות הפרטיות ימשכו דיבידנד. החוק חל על החברות הציבוריות הוא לא חל על החברות הפרטיות והחברות הפרטיות גם אם זה יחול עליהן אז הן ימשכו דיבידנד.

מה שברור שזה הורג את הבורסה ואם עוד לא עשו לה עדיין וידוא הריגה זה הוידוא. איזה חברה תרצה להיות ציבורית מעבר לכל הבעיות האחרות שיש עם הרגולציה שהולכים להגביל את שכר המנכ"ל שהוא הרבה פעמים בעלים בחברות פרטיות.

המסקנה שלי מכל זה שהנכון היה להמשיך עם תיקון 20, ללמוד מהניסיון ואז לעשות, אבל אנחנו נמצאם בזירה פוליטית.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

אמיר ברנע

פיני רובין מדוע אתה בעד החוק? (בדיחה)

פיני רובין

אני חושב שצריך לומר בקול צלול וברור שזוהי חקיקה אומללה שאין בה מכל על כל היבטיה, מאי עד ת'. אנחנו נדרשים לשאלת הרטרואקטיביות של הצבירה כיוון שהיא המקום היחיד שיש בו מרחב פרשני המתקבל על הדעת כדי להקל על עצמנו בין בחוות דעת ובין באמירה של משרד המשפטים זה יכול לעזור. בדברים אחרים המצב הרבה יותר קשה. למשל התקרה החסימה והנוקשה של פי 35 אין בה מרווח פרשני ולכן קצת קשה לנו להתמודד איתה וזאת הסיבה שאנחנו מנסים לקבל איזשהו מזור דרך פרשנות של משפטים ביחס לרטרואקטיביות ולצבירה ואנחנו לא מבקשים מזור ביחס לפי 35 כיוון שהם לא יוכלו לתת לנו את המזור הזה.

אני רוצה לתת פרספקטיבה של האומללות של החוק הזה, אני רוצה לומר שבין תיקון 20 לבין החקיקה קרה עוד משהו בגופים הפיננסיים וזוהי החקיקה גם היא אומללה של המפקח על הבנקים והמפקחת על הביטוח לעניין שכר הבכירים, גם הוא הוציא חוזרים שמחייבים את אותם גופים, אז דובר על 3.5 מיליון ולא על 2.5 מיליון וכל מיני דברים שונים שעליהם נאבקנו מרות ובהצלחה מאוד צנועה אם ניתן לומר כך. ולא יבשה דיו מעל ההוראות של בנק ישראל ושל הפיקוח על הבנקים ובא המחוקק וטרף את הקלפים לא רק בתיקון מספר 20, הוא טרף את הקלפים גם להוראות של החוזרים עצמם וזאת איוולת בפני עצמה.

דליה טל

ההוראה של בנק ישראל עוד לא נכנסה לתוקף. הוראות הפיקוח על הבנקים נכנסות לתוקף בסוף השנה.

צביקה אקשטיין

האם זה לא נכון להגיד שזה החוק של התערבות הרגולטורית החמורה ביותר בכל נושא רגולציה על חברות?

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

אילן פלטו

לבטח הוא מתמודד על המקום הזה

פיני רובין

אני רוצה לומר שזה החוק האגרסיבי ביותר שישינו ואין כמותו ביחס לפולשנות לתחום סקטור הפרטי בשוק חופשי. אין חקיקה כזאת בישראל ואין חקיקה כזאת באף מקום בעולם, אולי בצפון קוריאה יש חקיקה כזו. היא יוצרת גם אפליה נוראית. היא יוצרת אפליה בין הסקטור הפיננסי לסקטור הריאלי. צריך להבין שאם ההיגיון ישים לגבי הגופים הפיננסיים הוא ישים גם לגבי הגופים הריאליים. הוא גם יוצר אפליות מוזרות מאוד בין גופים פיננסיים גדולים לבין גופים פיננסיים קטנים. הוא מתערב בשכר של סניפים בחו"ל, אנשים בתחומים הפיננסיים יושבים בחו"ל, מקבלים שכר ברמה של חו"ל ועכשיו צריך להוריד להם את השכר. זה חוסר חשיבה משווע. בדיעבד אני חושב שגם מחוללי החקיקה למיניהם במשרד האוצר וברשות ועדת הכספים מבינים בדיעבד שהתוצאה איננה כזו שהם ציפו לה, לא לילד הזה הם פיללו, מהסיבה הפשוטה שהם לא הבינו את המשמעויות ועכשיו קשה להחזיר את השד לבקבוק. אני לא חושב שחקיקה תצלח בנושא הזה ועל כן כל הגופים הפיננסיים היום לא מעודדים שינויי חקיקה משום שההנחה שלנו היא שבשינוי חקיקה לא נצליח להעביר את התיקונים המיוחלים. אנחנו מנסים להיבנות מקול קורא נבון, שפוי, אחראי של משרד האוצר, של משרד המשפטים שיביע את דעתו. הבעת הדעה הזאת תיצור שני דברים – ראשית היא תביא לראיה מסוימת אצל נושאי המשרה הבכירים ששוקלים פרישה משמעותית, אנשים שצברו פנסיה של 20-10 מיליון ש"ח לא רוצים לשים את הכספים האלה על קרן הצבי או קרן המשפט ועל קרן חוות הדעת שתתמוך בדעתם שרטוראקטיביות לא תהיה במדינת ישראל. בחקיקה אפשר לעשות הכל אפילו רטרואקטיבית אז אנחנו מנסים למנוע פרישה של נושאי המשרה הבכירים והוותיקים שהם חשובים לסקטור הפיננסי. זה עלול לקרות אלמלא תהיה קריאת כיוון מפויסת של הפרשנים המוסמכים. והדבר השני שהפרשנות שלהם יכולה גם לסייע בבית המשפט. מישהו יקרא תגר גם על הפרשנות. אבל כשאנחנו מצטיידים גם בפרשנות של הריבון יש לזה משקל יתר. גם בבית הדין לעבודה יש לזה משקל משמעותי.

אני חושב שזה משפר את סיכוינו הקיימים היום שהם לא רעים בכלל מבחינה משפטית להתמודד מול הרטרואקטיביות והפגיעה לזכויות מוקנות. אלו זכויות מוקנות שנצברו. אנחנו משפרים את סיכוינו בלמעלה מ-50% מהסיכויים הגבוהים ממילא. הבעיה העיקרית היא הפלישה לסקטור הפרטי. מגזר פרטי שמלווה בחקיקה שקובעת לו לכמה לשלם, תחילתה בפיננסיים, היא תעבור

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

לתשתיות ואחר כך לציבורית ואחר כך לפרטיות. ואם מישהו יגיד לי שבנקים זה שירות ציבורי, ועריכת דין וראיית חשבון זה לא שירות ציבורי? יש הרבה שירותים ציבוריים.

אבי לוי

גם מכולת זה שירות ציבורי.

פיני רובין

כשאומרים לי שביום פקודה בנק ישראל נלחץ לטובת הבנקים. ראשית הוא לא נלחץ כיוון שיש איזה עוגן משפטי, אבל העיקר הוא שהוא לא נלחץ לטובת חברות הביטוח למשל.

צביקה אקשטיין

תדעו לכם שבפיקוח על הבנקים, ביום שבנק יצטרך הלוואה, נזילות לא סולבנסי, הראשונים שעפים זה המנהלים. מי שראשון עף מתוך המערכת בלי כל ההטבות של הפנסיה שלו.

פיני רובין

בנק ישראל אין לו שום אמירה לגבי ההטבות של הפנסיות או לא פנסיות.

צביקה אקשטיין

ברגע שיש בעיית סולבנסי בנק ישראל יכול להכנס. למעשה כל החלק הזה של האינסנטיב לא לקחת סיכוני יתר נעלם עם החוק הזה בין היתר.

עודד שריג

אני רוצה לקחת את הדיון לא למה שקורה מחר אלא איך יראה שיווי המשקל בטווח יותר ארוך. להערכתני יש היום בישראל כמה עשרות אלפים שמרוויחים מעל התקרה שנקבעה. חלק מהם עובדים במערכת הפיננסית, רובם לא. היום כשאדם מוכשר בוחר איפה הוא רוצה לעבוד, ואלו שמרוויחים את השכר הגבוה, אנחנו יודעים ממחקרים בכלכלת עבודה, על אף שהמתאם לא 1, האחוזון העליון של מי שמרוויח הרבה כסף זה האחוזון העליון של האנשים המוכשרים. מה שאנחנו

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

עושים בשיווי משקל הזה, זה מוציאים את האנשים הכי מוכשרים מהמערכת הפיננסית. זה מה שיהיה בשיווי משקל.

פיני רובין

בתנאי אחד, שהחקיקה החדשה לא תקרין גם על הגופים הריאליים ותוריד גם שם את השכר.

שלומי שוב

ממה שאני הבנתי מהדעה הרווחת שכן יהיו השלכות רוחב.

עודד שריג

גם אם לצורך העניין אנחנו מחילים את זה על כל החברות הציבוריות, אז יש חברות פרטיות ויש מגזרים שלמים שלא כפופים לדבר הזה. ואיפה שזה יוחל, שיווי המשקל יהיה שבטווח הארוך אנשים טובים לא ילכו לשם. האנשים הטובים ילכו למקום שבו שהם יקבלו את הפיצוי שהם יכולים לקבל בצורה מיטבית. האם אנחנו חושבים שזה שאנחנו רוצים למערכת הפיננסית של מדינת ישראל? ולמערכת החברות הציבוריות של מדינת ישראל? להדיר ממנה את האנשים המוכשרים ביותר? כי זו התוצאה.

צריך לזכור עוד דבר אחד. אני ראיתי כבר הרבה שווקים שהיתה בהם רגולציה מחיר, אבל לא ראיתי אחד שצלח את זה בצורה טובה. במדינת ישראל אנחנו יכולים להסתכל על שוק המט"ח שהיתה בו הגבלת מחיר ועל שוק הנדל"ן שהיתה בו הגבלת מחיר. אני לא מכיר שוק שבו היתה התערבות רגולטורים לקביעת תקרת מחיר שצלח את ההתערבות הזו בצורה טובה. אני חושש ששוק הניהול של המנהלים הבכירים והמוכשרים גם פה לא יצלח את המהלך הזה בצורה טובה. הבעיה היא שאנחנו נראה את זה לא היום אלא בעוד 10-15 שנים ואז נבוא עם הסברים אחרים שיסבירו למה כל הדברים האלה קרו ולא מהסיבה שאנחנו רואים מול עיננו.

אברמי וול

שני דברים, בהמשך למה שצבי אמר על איך החוק עבר, אני חייב לומר שהאסוציאציה שלי למחרת בבוקר היתה הגמרא המפורסמת במסכת סנהדרין שבטח הרבה מכירים אותה - בית דין של 23

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שהרשיע פה אחד אז גזר הדין שלו בטל כי ההנחה שאם לא נמצא שם אחד שמזכה כנראה שהם פעלו משיקולים לא עניינים. זה כבר חכמנו עמדו על זה לפני הרבה שנים. זה בסנהדרין י"ז.

הדבר השני – מי נהנה מהחוק? מי נפגע אנחנו יודעים ודיברנו על זה. אבל מי נהנה מהחוק? ובעיני זה ההבדל המשמעותי בין החקיקה הזאת לבין תיקון 20. מה היה תיקון 20 שפתאום אנחנו מתגעגעים אליו? גם כשתיקון 20 עבר לא כולנו התלהבנו ממנו. תיקון 20 בא ואמר שיש בעיה של ממשל תאגידי שבעצם מסיטה עושר מבעלי המניות למנהלים. המנהלים מרוויחים יותר מידי ובעלי המניות נפגעים. אפילו לקחו את זה צעד נוסף והעבירו את זה לאישור רוב מהמיעוט שזה לא טריוויאלי כי כאילו קשרו את ידיו של בעל השליטה על בסיס איזה שהיא תזה שיש לו שיקולים זרים וכו'. הרעיון היה שבעלי המניות - נניח שהצלחת לשכנע אותם פה אחד - הם יכולים לתגמל את המנהל כמה שהם רוצים. אבל החוק הזה הולך בכיוון אחר לגמרי, הוא לא מאפשר לבעלי המניות לתגמל. אז למי הוא עוזר? האם הוא יפתור את בעיות השכר במשק? האם החוק הזה יגרום להעלאת השכר של הסקטורים הנמוכים? הוא לא יגרום. כל אחד שיעשה את המתמטיקה יראה את הכשל בטענה שהמכפלה של ה-35 תעלה את השכר של השכבות הנמוכות כדי שהמנהלים ירוויחו יותר. כל אחד שעושה את המתמטיקה ורואה על כמה אנשים זה משפיע למטה וגם אם תעלה למעלה אז תיכנס להשפעה של המיסוי שקונסת אותך בכפל קנס, זה לא יעזור וזה לא יעלה את השכר. אז העובדים למטה השכר שלהם לא ישתפר, למשק זה לא יטיב, לכאורה זה יטיב עם בעלי המניות כי מי הולך ליהנות מזה? אם אתה הולך להוריד את עלויות הניהול, יהנו לכאורה בעלי המניות שכבר היום נהנים מהעדפה של המחוקק, כי להיות בעל שליטה בבנק או בחברת ביטוח זה בסדר אבל להרוויח הרבה כמנהל זה לא בסדר. אז לכאורה הם הולכים ליהנות מהחוק. אבל האמת היא שגם הם לא הולכים ליהנות כי כשאתה יושב עם אנשים ששוקלים לקנות חברת ביטוח בישראל, אחד הדברים שהכי מטרידים אותם זה שלא יאפשרו להם לעשות תוכנית תגמול שבאמת מאפשרת למצות את הפוטנציאל ולתגמל את העובדים בזיקה להצלחה. את זה שמענו כבר ברגולציה הלא חקוקה, של ה-3.5 מיליון של המפקחת על הביטוח וישבתי עם חברת ביטוח זרה אחרי החוק הזה, וכשאתה מספר להם על הרגולציה בישראל, הדבר שאולי הכי מזעזע אותם זה העובדה שלא יוכלו ליצור זיקה בין הצלחה של הארגון לתגמול של המנהלים. מה שאומר שבעצם אין תמריצים כלכליים ליצירת זהות אינטרסים בין בעלי המניות למנהלים. לכן אני חושב שזה חוק שיש לו נפגעים אבל אין לו מרוויחים.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

יורם עדן

אני רוצה להצביע על כמה תופעות מעניינות. אחד אני חושב שיש הפרדה בין שווקים. אם אני מסתכל על המגזר הציבורי בואו ניקח את חברת החשמל. מנכ"ל חברת החשמל אם נשים אותו לפי השכר שהוא מקבל הוא יהיה בין מקום 2000 למקום 2500 במקבלי השכר וכל שני וחמישי הממונה על השכר מעיר שהוא מקבל יותר מדי, המשכורת שלו לדעתי היא 60 אלף שקל עלות מעביד. אני זוכר את הקטעים בבתי הזיקוק עוד לפני הפיצול שהם היו עוד חברה ממשלתית, שניהם ביחד היו הכוכבים, מנכ"ל בתי הזיקוק תמיד הופיע בדוח הממונה על השכר כחריג, הוא קיבל 56 אלף שקל. אני לא חושב שהם אנשים פחות מוכשרים מהאנשים של המערכת הפיננסית.

פיני רובין

אתה חושב שחברת החשמל מסוגלת לגייס את המנהל הכי טוב שהיא חושבת לעצמה?

יורם עדן

אתה יכול לשאול גם את עודד שהלך להיות הממונה על בשוק ההון בשכר נמוך.

פיני רובין

הוא עשה מילואים

יורם עדן

לכן אני גם מעריך שכל עוד לא יגידו במפורש לא תהיה זליגה, ואנחנו נראה באמת תופעות אבסורדיות של מנכ"לים של חברות ציבוריות בינונית יקבלו יותר ממנכ"ל בנק.

דבר שני, אנחנו רואים שאין פרישה המונית. נכון שפרשו שני בכירים אבל אין פרישה המונית. יכול להיות שגם אנשים ידביקו לך תווית לא ראויה. זה לא כל כך נעים לפרוש עכשיו ולחטוף את הזוהר הזה.

אני חושב שהכללים הם די ברורים, החישוב הוא חישוב אקטוארי שצופה את הכל, כמו שהרבה פעמים אנחנו לא עושים הפרשה מלאה כי אנחנו אומרים שאולי חלק מהעובדים יפרשו ולא יקבלו פיצוי פיטורין, ואני דווקא חושב שב-Q1 אם אני הייתי אחראי על הדוחות הכספיים של הבנקים הייתי אומר להם תפרשו כאילו כל העובדים פוטרו.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

פיני רובין

עצם ההפרשה לא נותנת לך הגנה מלאה.

שלומי שוב

למה היא לא נותנת לך הגנה מלאה?

שרון חנס

כי עומד בן אדם שיש לו זכאות של 7-8 מיליון ש"ח והוא מפחד שהוא יפסיד את זה וה- upside שלו מאוד מוגבל, מובטח לו 70% פנסיית גישור אם הוא עוזב היום, והוא אומר לעצמו שהוא כבר לעולם לא ירוויח יותר מ- 2.5 מיליון ויש לו המון מה להפסיד אם אנחנו טועים בפרשנות והאנשים האלה מאוד מפחדים.

שלומי שוב

אבל זה דוחות הכספיים של חברה ציבורית. אני מבין שקיים סיכון קטן מבחינת הכיס האישי.

שרון חנס

מה זה סיכון קטן? תהיה תביעה נגזרת כי לאנשים יש מוטיבציה לעשות את זה, זה מצטבר ל-40-30 מיליון שקל לפחות בבנק גדול אז בוודאות כמעט תהיה תביעה נגזרת אז כששואלים אותי מה הפרשנות אני אומר כמו פיני ואז כששואלים אותי אם תהיה תביעה נגזרת אני אומר שאני מצטער אבל כנראה שתהיה תביעה נגזרת זה אומר שהם ייצלו וטוגנו במשך כמה שנים בתביעה הזאת וזה מאוד לא נעים.

פיני רובין

המועד הרלוונטי הוא מועד ההתקשרות. מועד ההתקשרות הוא בתום חצי שנה מכניסת החוק לתוקפו, הוא לא בדוחות הכספיים הנוכחיים וזה מאוד בעייתי הנושא הזה.

יוסי רייטן

אי אפשר לפנות לבית הדין לעבודה לפס"ד הצהרתי?

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

דליה טל

אפשרי בהחלט.

שרון חנס

בית הדין לעבודה זה מעולה לעובד אבל אם תהיה תביעה נגזרת היא לא תהיה לבית הדין לעבודה.

בני לאוטרבך

אני ראש הקתדרה לממשל תאגידי באוני' בר אילן, ומתעסק בעיקר בצד הכלכלי של ממשל תאגידי. אני רוצה להפריך את הסברה הלא נכונה שאין קשר בארץ בין שכר לביצועים. לי יש את הנתונים בעשרים שנים האחרונות, ויש קשר מובהק בין שכר המנכ"לים של החברות הציבוריות לביצועי המניות של החברות אותן הם מנהלים. קשר זה אף הולך ומתחזק בשנים האחרונות. דבר שני, אני חושב שתיקון 20 הצליח - יש ריסון בשכר הבכירים. השכר יורד. לא בטוח שזה כל כך טוב שהוא יורד כי צריך לתת בסה"כ את הפיצוי לכשרון, כלומר אסור לקטום את הכישרון. בכל מקרה, לא ברור לי מדוע צריך רגולציה נוספת, כאשר הרגולציה הקודמת כנראה מצליחה. אולי צריך לתקן ולעדכן את תיקון 20, אבל לא צריך רגולציה חדשה נוספת כמו שהשיתו עכשיו. דבר שלישי, לפי דעתי, יש מקום לרגולציה של שכר בבנקים. לא במוסדות אחרים אלא בבנקים, כי מנהל בנק שמסתכן עלול לערער את המערכת. יש סיכון סיסטמי אם בנק מתמוטט, ולפי דעתי אחת הדרכים היותר חכמות להגביל את הסיכון של בנק זה דווקא לשלוט בשכר של המנכ"ל שלו.

אמיר ברנע

שכר שלא תלוי בתוצאות?

בני לאוטרבך

אני לא מאמין בשכר שלא תלוי בתוצאות. אבל, יש תמיד את הגבול לתמריצים. מה שקרה בארה"ב הוא שהגבילו את השכר למיליון דולר, ואז בחוכמתם הרבה הוציאו את השכר המשתנה תלוי הביצועים ממגבלת השכר. כתוצאה מכך, החברות התחילו לשלם בעיקר שכר תלוי ביצועים. זה דרבן את המנהלים של הבנקים לקחת סיכונים יותר גדולים שהשפיעו מאוד לרעה בעת המשבר

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

הכלכלי העולמי של 2008. אני אומר שאם יש איזשהו עסק בו קיים היגיון רגולטורי בהגבלת תמריצים, עסק זה הוא הבנקים. אבל, יתכן, למשל, שבמקום רגולציה צריך לתת למנהלי הבנקים אגרות חוב של הבנק במקום חלק מהמניות שנותנים להם.

אמיר ברנע

אנטרופי דיווחה שהיא עומדת מאחורי החקיקה הזו ומגבה אותה והייתי שמח לשמוע מה העמדה של אנטרופי לגבי החוק הזה לאור כל הביקורת שנשמעה כאן.

ענת גואטה

זה מה שנקרא לעשות הבדל בין כותרות בעיתון לבין לקרוא את הדברים במקור. זאת אכן היתה הכותרת של דה-מרקר אבל הכותרת הייתה מצחיקה לדעתי. אנחנו פרסמנו מדיניות הצבעה ומה שכתבנו במדיניות ההצבעה בנושא של השכר זה שאנחנו מאמצים את הוראות החוק והחברות גם מאמצות את הוראות החוק, הם לא יגיעו לאסיפה הכללית בלי שיהיה להם אישור מהיועץ המשפטי שנושאים שעולים לדיון עומדים בהוראות החוק. מה שכן יש שאלה אחת תלויה ומשמעותית וזה מה קורה עם כל המגזרים האחרים שהם לא המגזר הפיננסי, ולגבי כל מה שקורה במגזרים האחרים – לי ברור שהשפעת הרוחב תקרה בטווח הארוך, צריך לזכור שמשקיעים מוסדיים הם מנהלי השקעות אשר פועלים באופן רציונאלי, בתיק השקעות מפוזר שיש בו גם מניות של המגזר הפיננסי וגם מניות של מגזרים אחרים אין היגיון למנהל השקעות שפועל באופן רציונאלי "לדפוק" את החברות שנמצאות במגזר הפיננסי על חשבון מגזרים אחרים. זה מייצר דיסוננס בקבלת החלטות מושכלת של ניהול השקעות. דבר נוסף יש לזכור את הבאנצ'מרק- תעשיית הבאנצ'מרק עד היום הכניסה לא מעט חברות מהמגזר הפיננסי כדי להצדיק שכר לחברות במדדים מובילים, יהיה מאוד מוזר אם החברות האלה יצאו החוצה באופן מלאכותי.

חוץ מזה יש בשוק משקיעים מוסדיים שכבר מזמן אימצו תקרות שכר אשר בחלקם יותר נוקשים מהוראות החוק הנוכחיות ואנחנו רואים את זה בהצבעות תגמול שם ההמלצות של אנטרופי כבר לא מקבלות אחוזי תמיכה מאוד גבוהים ויש התפלגות יפה בתוצאות ההצבעה מה שמראה על איזושהי השפעת רוחב שזולגת. אנחנו בתור כלכלנים, בתור אנליסטים שמסתכלים על כל הנושא הזה של השכר מנקודת מבט מאוד כלכלית ואנליטית נצטרך ללמוד ולהטמיע את השפעות הרוחב האלה בניתוחים ובהנחות הכלכליות שלנו. בצעד חריג יחסית ויוצא דופן, אנחנו החלטנו שלא ניישם תקרת שכר אחידה ולא יישמנו תקרת שכר עד לרגע שהמחוקק בה ועשה את זה ואנחנו לא נעשה את זה גם

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

לגבי מגזרים אחרים. תוך שאנחנו יושבים בחדר ואני שומעת אתכם, אנחנו חייבים לזכור שכפי שבעולם המוסר יש את המושג הזה שנקרא קריאת השכמה, היו לנו כבר שלוש קריאות השכמה משמעותיות – היה את תיקון 16, היתה קריאת השכמה שניה עם תיקון 20 שהחברות באה והתמרדו שזה יוצר להן בלאגן ועכשיו באה הקריאה השלישית, ויכול להיות שאנחנו לקראת הרביעית ואני חושבת שאנחנו בתור יועצים, בתור אנשים שצריכים לקחת אחריות על מה שקורה במקום לעשות דיון על איך נלחמים מה שקורה כרגע צריך להסתכל על הדברים קצת יותר מלמעלה ולשאול את עצמנו מה אנחנו עושים עם כללי המשחק החדשים האלה שנוצרו ואיך אנחנו מנצחים איתם. בנוגע לזכויות העבר אני מאמין שהמשפטים ימצאו פתרון, זה נראה לי מאוד טריוויאלי וברור. בתנאים האלה אני חושבת שצריך לחשוב מה עושים כדי שהרכבת הזו תעצור כאן.

שלומי שוב

איך את רואה את התגמול המשתנה? נשמע פה דעה שהיתה הסכמה עליה שעכשיו ייקחו את ה-2.5 מיליון במזומן ומהר ולמעשה לא יהיה לנו תגמול משתנה בכלל.

ענת גואטה

היה לנו דיון מוקדם בעניין ואיך שהחוק כתוב כרגע, כל מה שלא מוערך כהוצאה חזויה במועד אישור ההחלטה ובדירקטוריון והאסיפה הכללית לכאורה הוא אפשרי. אבל פה עולה שאלה מה עושה הדירקטוריון שצריך לאשר בונס שהוא תלוי תשואה להון למשל שכרגע הוא אמנם לא ריאלי והסיכוי להתממשות היעד הזה הוא קרוב לאפס וההוצאה החזויה היא גם נמוכה, איך הדירקטוריון מאשר תמריץ שהמנהלים ישיגו בסבירות נמוכה. מה הסיכוי שהוא יתבע ביום מסוים בעתיד במידה נניח שאותו תאגיד יכנס למערבולת של התממשות סיכונים? באופן תיאורטי האפשרות הזאת קיימת, איך מטפלים בדילמה הזו, זאת שאלה שאין לי תשובה עליה.

צביקה אקשטיין

היום ה-2.5 לא אפקטיבי ולא יהיה אפקטיבי ב-10 השנים הבאות.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

דליה טל

ענת אומרת שבגלל שהחוק משתמש במילים הוצאה חזויה, ואם אתה נותן בונוס שתלוי ביעדים שהם לא חזויים היום שהתוחלת להתקיימותם היא לא גבוהה אתה לא צריך לעשות את ההפרשה הזאת.

דה עקא שלפי רוח ההוראות של בנק ישראל, (301) לקיחת סיכונים עתידיים שאינם ריאליים, אסורה.

צביקה אקשטיין

אני רוצה לשאול שאלה, אם אני מעל 2.5 יש לי רק מס יותר גדול?

פיני רובין

לא. זה היה לפני הדיון האחרון בוועדת הכספים. עליה הוסיפו נדבך נוסף שאיננו קשור בכלל לנושא מיסים ואמרו שלא משנה מה אתה לא יכול לשלם שכר שהוא יותר מפי 35 מהשכר הנמוך בחברה.

צביקה אקשטיין

זה הבדל דרמטי בין החוק האמריקאי, בין חוק שנותן קו אחיד לכולם. לכן המשמעות של החוק היא דרמטית שונה בכל מקום אחר בעולם.

כלכלית אף אחד לא יכול לדעת מה החוק הזה יעשה. זה הופך את מדינת ישראל למדינה שבה אסור לאנשים לחלום. אסור לאנשים לחלום. ההיי-טק אצלנו מתקיים בין היתר בגלל שבכל השטחים האחרים לא נותנים לחלום. ואם גיתית ושמוליק עבדו להכניס חברות הייטק לבורסה - תשכחו מזה.

בתור רגולטור לשעבר, אני מוכן לומר חד משמעית, בתקופה שהייתי משנה לנגיד והנגיד היה סטנלי פיישר, החוק הזה לא היה עובר. החוק הזה עבר בגלל חולשת הצוות המקצועי מתוך חוסר הבנה בסיסית של מה זה רגולציה. חוסר הבנה בסיסי ששכר המנהלים הוא עתיד. מי שמכיר את המודל הכלכלי, יש את ה-principal agent problem שזה הבעיה שכולכם מכירים, אבל יש גם את המודל של Sherwin Rosen שזה שכר ההיררכיה בתוך המערכת, אם אין היררכיה בתוך המערכת אין מערכת כלכלית. מי שמדבר על להביא תחרות בנקאית במדינת ישראל החוק הזה הרג את החלום הזה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

עודד שריג

יש משפט אחד שחוזרים עליו כל פעם: אחרי שילכו המנהלים האלה יבואו אחרים במקומם. גלומה במשפט הזה התפיסה השגויה שמי שהגיע לראש הפירמידה, הגיע לשם במקרה ולא מפני שהוא טוב.

צביקה אקשטיין

כדאי שתקראו את האבסטרקט ששלח אמיר על מאמרו של יניב גרינשטיין, הממצא המרכזי הוא שישנו talent. אני רוצה להגיד בתור כלכלן עבודה - לזהות את הטאלנט זה לא דבר קל אקונומטריית וזה לא רץ עם הנתון של הרבעון האחרון ושל הרבעון לפני כן. זה אחד הנושאים הכי קשים בתחום הכלכלי זה לזהות את הטאלנט. אבל אם אנחנו אומרים שהעתיד של מדינת ישראל בנושא של אי שוויון זה במקום לעזור לחלשים זה לתת פטישים ענקיים על החזקים והחולמים, אני חושב שהחוק הזה תהיה לו השפעה דרמטית שלילית על ההשקעות במשק, על פיתוח הסקטור העסקי במשק ואם המסר הזה לא ייצא החוצה זה יהיה חמור מאוד. החוק הזה חייבים לשנות בו את המגבלה הבלתי ניתנת לחריגה. רוצים מס יותר גבוה על תשלום יותר גבוה למנהלים אין בעיה. דרך אגב, אני תמכתי בתיקון 20 אני חושב שהוא היה טוב, הוא הלך לפי קריטריונים בינלאומיים הוא הולך לכיוון נכון, הוא נתן לדירקטוריון אחריות והוא הגיע לשם בגלל שראש הממשלה הזה מנע את אותו חוק שהיה צריך אז לעבור. חייבים לבטל את תקרת המקסימום הזאת. צריך להיות מסע משמעותי של אנשים שאכפת להם משוק ההון הישראלי ומהשקעות במשק ומהתפתחות הסקטור העסקי כדי לשנות את הנושא של מה שקרה לחוק הזה ב-10 דקות האחרונות של ישיבת ועדת הכספים בלי שאף אחד מהאנשים שישבו בחדר הבין את מה שהוא עושה וגם לא ביקשו דקה אחת של מחשבה, לא הנגידה, לא המפקחת על ההון ולא רשות ני"ע. וזה שהקול שלהם לא נשמע זאת מכה קשה למשק הישראלי.

אמיר ברנע

אני מבין שבחוק ישנה התייחסות לנושא ההכרה בהוצאה למס ברמת החברה במתכונת מוזרה של כפילות שכאשר ישנה חריגה מה-2.5 מיליון נמנעת הוצאה למס בגובה החריגה כפול שניים.

הבעיה שלי היא האם יש חוקי מס דיפרנציאליים לפני ענפים? אם אני משלם 5 מיליון שקל משכורת בסקטור התקשורת אז הוצאה מוכרת. כמו שהעובד חייב במס המעביד מקבל את זה כהוצאה מוכרת כי ההוצאה נעשתה לצורך העבודה. אבל לעומת זאת בסקטור הפיננסי יש חוקי מס אחרים?

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

אני לא מבין את הסיפור הזה. האם הדיפרנציאציה בחוקי המס היא קבילה או שהמס הוא אוניברסאלי?

עודד שריג

התשובה היא כן יש חקיקה דיפרנציאלית. בתחום הפיננסים יש חקיקה דיפרנציאלית. המס על הכסף הזה יוצא למעלה מ-100%. זה 36% כפול 2 פלוס המס על השכר האישי זה למעלה מ-100%.

פיני רובין

יש דוגמא מצטערת אחרת למגזר המיסויי הספציפי שהוא מס על הגז. המס על הגז שעבר גם את בג"ץ הפך להיות חוקתי, יש היום במדינת ישראל מס סקטוריאלי על גז.

אמיר ברנע

אבל זה מקביל לתמלוגים באיזוהי דרך.

פיני רובין

אתה צודק שזה יכול להיות קשור לתמלוגים אבל קראו לזה מס. לא היה צריך לחקיקת מס מכיוון שסעיף 30 מאפשר מאז ומעולם לנציב מס הכנסה להתערב כשההוצאה אינו סימטרית לתפוקה כלומר כשההוצאה היא מוגזמת.

נטלי ג'ייקובס

דווקא כמשפטנים מה שחסר לנו כאן זה ה- checks and balances מול החקיקה הפוליטית. היה כאן מהלך פוליטי שניזון מכל מיני דעות פוליטיות, קרה מהר, קרה שטחי, ואת ההשלכות אנחנו קוראים עכשיו בעיתונות כל ההתפטרויות שהיו ויהיו. כמי שמייצגת בנקים וגופים מוסדיים, הדאגה היא שבעלי הניסיון והשיער הלבן ילכו מהמערכת דווקא בשעה שיש אתגרים רגולטורים מטורפים- הלימות הון, הלימות הון בחו"ל, באזל 3, באזל 4, סולבנסי 2, ואנחנו מתמודדים עם קשיים להם הנסיון והכישרון הם הנחוצים. כמי שמלווה מוסדיים, זאת הדאגה - שהשדרה הניהולית הולכת הביתה משיקולים לגיטימיים.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

גברת כהן מחדרה שהכסף שלה יושב בפיקדונות בבנקים, היציבות של הבנקים חשובה לה והיא רוצה שמי שמנהל את הבנקים יהיה הטאלנט הכי טוב בארץ בתחום הבנקאות, ושלא ילך לעבוד בקרן גידור בחו"ל.

יש לנו מודלים בחו"ל וראינו איך התמודדו שם עם המשבר, מיעוטם של בעלי הניסיון הלך הביתה, כי אלו בדיוק האנשים שנכון שיישארו במערכת כאשר יש אתגרים. אתה לא רוצה שהאנשים הכי טובים האלה יתפטרו היום. איך אפשר לחשוב לטווח כל כך קצר ושטחי ואיפה כל ה- checks and balances?

מדובר פה רבות על הפיקוח על הבנקים, מדובר פה על הרגולטורים, אני מדברת על בתי המשפט, על המערכות המרסנות לכוח הפוליטי, עליהן לומדים בשיעורים הראשונים של משפטים, איך אתה מרסן מערכת חקיקה? כל אלה צריכים לעשות את העבודה שלהם. מאוד מפחיד אותי שאנחנו מקבלים חוק רע כגזרת שמיים. היה שם מהלך מהיר ושטחי לחלוטין ללא הבנת עומק של ההשלכות. לא יודעים מה יהיה? תראו מי יושב כאן, זה המסר שאנחנו מוציאים לכספי הפנסיה, הביטוח ולמערכת הבנקאית? נחכה לראות מה המהלך הפוליטי הזה ומה יהיו ההשלכות? בקיצור, הקריאה היא שצריכים לעשות כולנו, כל אחד במגרש שלו.

גל סטאל

בראיית מאקרו אני לא מבין מה זה כל הקוטריה הזאת, בסוף החוק הזה עשה רק טוב למרות שאני הייתי נגד החוק ודעתי נגד החוק. מי שאשם שהחוק הזה יצא זה רק אתם. היה תיקון 20, נלחמו בו בחורמה ולא הבינו את הכיוון של השוק הפוליטי, כל החברות הציבוריות ניסו למצוא כל מיני דרכים לקחת שכר מפה ולקחת שכר כזה. התקשורת ניסתה להלחם בזה ובסוף אנחנו תמיד אמרנו שהיה ברור שהמחוקק יוריד פטיש 5 קילו על השוק הזה בלי להסתכל ימינה ושמאלה לא בצורה עדינה אלא בצורה גסה. וזה היה ברור שזה יגיע לשם וזה ברור שזה יגיע למגזרים הלא פיננסיים. השוק מבלבל, הגופים המוסדיים לא יודעים מה לעשות. הדח"צים שיושבים בוועדות השקעה של גופים מוסדיים לא יודעים איך להצביע על השכר, באים ושואלים אותנו מה אנחנו צריכים לעשות, הדבר היחיד שהחוק עשה זה שכולם יודעים מה הכיוון.

נטלי ג'ייקובס

גם בסין כולם יודעים. אנחנו שמים את עצמנו יחד עם משטרים טוטליטריים וזה לא המקום.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שלומי שוב

עדי אתה מודאג ממה שיקרה למערכת הבנקאית בתור איש שוק ההון?

עדי סקופ

נהפוך הוא, אני חושב שבעלי מניות הבנקים ייהנו מזה. אם החוק יתקדם, ויעבור את בג"ץ כמו שהוא עכשיו, הנהלות הבנקים יוכלו למנף את העובדה שהבכירים מורידים 40%-60% משכרם, אם הם יצליחו להוריד אחוז אחד מהשכר הממוצע, זה יותר כסף מכל החסכון של המנהלים הבכירים.

שלומי שוב

זה יותר השפעה מיידית אבל מה עם ההשפעה ארוכת הטווח של תמרוץ המנהלים ושל הישגיות?

עדי סקופ

אני עדיין לא בטוח עד כמה זאת בעיה, נכון שתהיה פגיעה בתמרוץ אבל אני חושב שעדיין 2.5 מיליון שקל לאדם הממוצע זה הרבה.

פיני רובין

הוא לא צריך להיות אדם ממוצע אלא מוכשר

עדי סקופ

אני חושב שהכוונה הכללית של צמצום הפערים הוא נכון ערכי וחשוב, אך הליך החקיקה נעשה בחופזה ולא נתנו את הדעת על מספר נקודות חשובות. בגדול, אני חושב שיהיה אפשר למנף את המהלך ולהוריד את סך הוצאות השכר, כולם יודעים שבמערכת הבנקאית יש עודף עלויות מכביד מאוד. מתוך עשרות אלפי העובדים בבנקים ימצאו די והותר מוכשרים שיסכימו לעבוד בתקרת השכר החדשה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

אבי לוי

אני חושב שמי שתומך בחוק הזה לא צריך להחיל אותו רק על הסקטור הפיננסי, אם החוק הזה נכון אז בואו נחיל אותו על כל החברות הציבוריות במשק. אולם גם מצדדי החוק מבינים שאם נחיל אותו על כל החברות הציבוריות אזי הנזק שיגרום החוק יעלה בהרבה על התועלת. אז החילו את החוק על המגזר הפיננסי כי זה קל וזו אופנה לשנוא ולהכות במערכת הפיננסית. אם חשוב לך לייצר כישרונות וחשוב לך שהכישרונות יהיו במערכת הציבורית ושכל המשק ייחנה ושלא ילכו למערכת הפרטית אזי צריך לתגמל. אני חושב שחלק גדול מהמנהלים ברגע שתבוא ותגיד להם שאתה מוגבל - אין לך אופציות, אין לך תגמול ואם האנשים באמת חושבים שהם מוכשרים אזי הם עלולים לא להמשיך. המנהלים האלה עושים הרבה טוב לכלל המשק, מי שמחזיק בחברות ציבוריות זה קופות גמל, קרנות נאמנות וכלל המשק. מנהלים טובים עושים טוב לכלל המשק וצריכים להיות מתוגמלים בהתאם לתוצאות אחרת הם יקומו, ילכו ויקימו גוף פרטי קטן. אז נורא נחמד לי לנהל חברה כזו גדולה אבל אני גם מתוגמל, ואם אני לא אהיה מתוגמל אז עם כל הכבוד לחברה הציבורית הגדולה שאני מנהל וטוב לי ונעים לי ויש את התחושה שאתה מנהל משהו גדול ועוצמתי, אבל אין לי ספק שאם לא הייתי מתוגמל הייתי אומר תודה רבה והולך ומקים עסק פרטי. אז בסדר היה באחר במקומי וגם הוא לא היה מתוגמל ויבוא אחר במקומו וגם הוא לא יהיה מתוגמל. וכשהוא יחשוב שהוא באמת כשרון ובאמת מוצלח ולא מתוגמל גם הוא יקום ויעזוב ומה יקרה?... כל מנהלי חברות ההיי-טק שזה טאלנט, זה כישרון, כל החבריה שממציאים ומביאים את כל הרעיונות, עכשיו יש כתבות בערוץ 10 שהם הולכים לאירלנד וללונדון. מי מהם ירצה להצטרף למערכת החברות הציבוריות בישראל? החבריה הטובים והמוכשרים האלה הם שמושכים את כל המשק למעלה. אם אתם חושבים שהחוק הזה יגרום שהשכר למטה יעלה? אזי טעות, לא יעלו את השכר למטה להפך השכר של הדרגים שמתחת ירד גם הוא. צריך לתגמל את המוכשרים, צריך לעודד את המוכשרים כמו שבספורט, צריך לתמוך ולעודד את הכישרונות, זה נכון לעשות ספורט לעם, אבל אם לא נדאג להכשיר את המוכשרים, המוצלחים והטובים ביותר לא יתפתח הספורט בישראל, תראו מה שקרה בטניס, ללא אנדי רם ומנסדורף הטניס לא היה נראה כמו שהוא כיום, איך היה נראה הכדורסל בישראל ללא טל ברודי ומיקי ברקוביץ. הם מושכים את הציבור למעלה ולא זה שתוריד את המשכורות לכולם. כי בסופו של דבר אנשים צריכים לדעת שהם מתוגמלים ולא מתוסכלים. היום הם נמצאים בחברות הציבוריות וטוב שהם בחברות ציבוריות.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שלומי שוב

שי אתה תלך להי-טק לאור מה שאבי אומר?

שי קומפל

אני רחוק מהתקרה אז פחות רלוונטי אלי במישור האישי.

אמיר ברנע

ישנו עניין לשמר מנהלים לא רק בגלל הכישרון אלא גם למנוע דליפת סודות למתחרים. הרי אם המנהל ינוע מחברה לחברה ללא הפסד זכויות כי נעדרת תכנית תמרוץ שמקנה כדאיות להישאר בחברה לאורך זמן, אין אפשרות לשמר סודות מסחריים, אסטרטגיה וכד'.

שלומי שוב

אתם חוששים מבריחה של מוחות מהסקטור הפיננסי?

שי קומפל

אני חושב שבענף הביטוח זה פחות קריטי מאשר בבנקים. אפשר לספור על כף יד אחת את מי שהחוק רלוונטי אליהם. יכול להיות שזה ישפיע בעיקר על מנכ"לים.

ארנון רצ'קובסקי

אני חושש מאוד. עד עכשיו דיברנו על המגזר הפיננסי, תהיה פה זליגה ואין לי שום ספק שתהיה פה זליגה. הזליגה עלולה להיות בשני מישורים. מישור אחד זה מקרין על החברות הציבוריות גם אם לא תהיה חקיקה ואני לא בטוח שלא תהיה חקיקה בכיוון הזה אין לי ספק שזה יקרין לחברות הציבוריות, רשות לני"ע יוצאת מגדרה היום כדי לגייס חברות חדשות, מי ילך לשם בכלל! החברות הפרטיות הטובות ילכו ללונדון. הזליגה השניה קשורה למה שאמיר אמר, אין שיעורי מס דיפרנציאליים זה רק שאלה של זמן שמש הכנסה יתאהב ברעיון ויחיל על כל המשק ואני מאוד חושש שהדבר הזה יקרה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

אילן פלטו

אין ספק שהחוק הוא חוק אומלל גם במהות וגם בדרך שבו הוא חוקק, על גבול החוסר חוקיות בדרך שבה הוא חוקק. מדברים על הלקחים של תיקון 20, תיקון 20 במהות לא נועד להקטין שכר, המהות היתה הדרך בה מאשרים את השכר ובמהות הוא הצליח בצורה משמעותית. ההתנגדות העיקרית שלנו לתיקון 20 היתה לרוב בקרב המיעוט, אבל לא לתהליך של ועדת התגמול והעבודה המקצועית שלה.

אין לי ספק שיהיה לזה השלכות רוחב על החברות הציבוריות גם אם לא יחוקק החוק שמרחיב את זה, כאשר השלכת הרוחב העיקרית תהיה הקטנת המוטיבציה להיות חברה ציבורית מעבר למצב היום. גם חברות חדשות שלא ירצו להגיע וגם חברות קיימות שיגבירו את המוטיבציה שלהן להימחק מהבורסה שקיימת כבר היום. אני מזכיר 30-40 חברות בשנה נמחקות מהבורסה. 0-2 מגיעות לבורסה, המצב רק יילך להחמיר. הכלכלה ממשיכה לפעול, אנשים ימשיכו להרוויח אבל במסגרת הציבורית אלא במסגרות אחרות וזה הנזק העיקרי שהחוק הזה יגרום מבחינת השלכות הרוחב שלו. אני מקווה שיגיע יום שהוא יבוטל, אני לא יודע אם זה יהיה דרך הבג"ץ או דרך דרכים אחרות אבל בסופו של דבר הוא יבוטל כי זה חוק לא הגיוני, חוק מטופש ויוצר מצבים אבסורדים בין פיננסיות ללא פיננסיות.

שלומי שוב

גל, עדיף להיות יועץ? יש לי חבר שהיה יועץ ועכשיו הוא מנכ"ל של חברה ציבורית והוא אומר לי שכל השנים חיכה להיות מנכ"ל של חברה ציבורית ועד שהגיעה הקדנציה שלו הוא מקבל פחות מאשר היה יועץ.

גל עמית

אתה מקשיב פה לשיח וזה לא טוב אם מהפורום הזה ייצא רק הקול של נטלי, מצד שני גל וענת ניסו להגיד שקורה משהו. יש פה בעיה, אבי צודק ב-100%. גם אני התלבטתי אם להגיד או לא להגיד כי אז יגידו שכתוב בעיתון שהוא מרוויח ככה וככה. יש פה בעיה, כולנו חושבים שזה חוק הזוי. יכול להיות שאם היו עושים 3.5 מיליון שקל ולא 2.5 מיליון אז יכול להיות שזה היה עובר, אבל אם לא יהיה פה מסר. אני גם יכול לראות מקומות של ענפים שהניהול שלהם הרוויח 7-8 מיליון ש"ח והיו אנשים מעולים שינהלו אותם גם ב-3.5 מיליון ש"ח.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

שלומי שוב

יש גם דברים חיוביים לשיח הזה, להסתכלות על העובדים הזוטרים על עובדי הקבלן.

גל עמית

אנחנו השבעים והעשירים אם המסר ייצא רק מה שאת אמרת זה עוד פעם עורכי הדין צמרת מגנים בלקוחות שלהם.

נטלי ג'ייקובס

כשמעבירים חוק כזה השיקולים הם שיקולי עומק וההשלכות לטווח ארוך ולטווח קצר, לא היה הדיון הזה.

גל עמית

צריך להבין את המלחמה הגדולה של הסוציאליסטים נגד הקפיטליסטים ולהפסיק לצאת מכל הוראה רגולטורים עם התקפות עליהם חסרות שחר ואמירות קיצוניות, וגם הפוך צריך להפסיק. זה מה שמלהיט את הרוחות וזה גורם רק להגדיל את הקצוות או מצד אחד שכר גבוה או מצד אחד רגולציה גדולה. צריך להפסיק לצעוק בצעקה כזאת גדולה.

צבי סטפק

השאלה היא, החוק הזה איזה בעיה הוא בא לפתור? האם הוא בא לפתור בעיה אמיתית של חוסר שוויון בחברה הישראלית או בעיה של נראות? ברור שהוא פותר בעיה של נראות ולא בעיה של אי שוויון כי בעיה של אי שוויון צריך לטפל בה בדרכים הרבה יותר מורכבות ואחת הדרכים המתבקשות לדעתי זה לעלות את שכר המינימום. אני לא נבהל מקריאות שבר של התעשיינים שחצי מהמפעלים יפשטו רגל, אמרו את זה גם כשעמיר פרץ הציע לעלות את השכר לפני עשור כמעט. הדרך הנכונה היא לעלות שכר מינימום וזה מה שעשינו אצלנו בחברה מזמן כבר.

סוגיית העובדים בבנקים- אני לא משפטן אבל יש דברים שהם כל כך מנוגדים לשכל הישר, אמנם בית משפט לא תמיד פוסק לפי השכל הישר, אבל קשה לי לראות מצב שזכויות של העובדים יפגעו אז אני רגוע בעניין הזה.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

הדבר האחרון האופטימי שאני מוצא בדבר הזה, זה שהחוק הזה כל כך קיצוני שזה רק שאלה של זמן שהוא יבוטל. החיים לימדו אותי שכל רגולציה שהולכת לכיוון קיצוני מאוד בסוף לא רק שהיא לא חוזרת לאותו מקום שהיתה היא מטוטלת נעה לכיוון ההפוך וברגע שיתברר היקף הנזק לא יחזרו למצב קדם החוק אלא למצב עוד יותר קיצוני בכיוון השני, זה הדבר היחיד האופטימי שאני יכול להגיד.

אסף סגל

המטוטלת הזאת מאוד מסוכנת. היה כיוון אחד ועכשיו זה הולך לכיוון שני, התפקידים גם של המוסדיים ובעיקר של אנטרופי זה לדאוג לטובתה של החברה ולטובתם של בעלי המניות מקרב הציבור, בהתאמה ולא ליישר קו עם החוק הזה באותם סקטורים עליהם איננו חל. יישום החוק גם על תאגידים ריאליים משמעו אמירה מפורשת שהחוק טוב, אך להגיד שיש טאלנט מספיק טוב להרוויח 2.6 מיליון בסקטור אחר זה למעשה לציין כי החוק איננו בהכרח לטובת החברה ובעלי מניותה. חשוב מאוד, בכל אותם מקרים עליהם החוק איננו חל, לפעול לקבלת החלטות מיטביות עבור החברה ובעלי מניותה הלכה למעשה ולא ליפול למשחק הפוליטי הפופוליסטי... עם זאת, חשוב לי לציין כי תפקידם של אילו שהזכרתי איננה להניח למטוטלת ליטות שוב לכיוון הקודם, אלא להוות שחקן מאזן בשוק ההון.

פרופ' אמיר ברנע

אני מניח שבעתיד הנראה לעין נקנה שירותי ניהול או שירותים מקצועיים במיקור חוץ, על זה אין מגבלה. אם לא של המנהל הרי של צוות העובדים הבכיר: חשב, מנהל סיכונים, משווק ראשי וכו'.

פיני רובין

יש מגבלה כי מנכל של בנק לא יכול להיות מיקור חוץ.

פרופ' אמיר ברנע

תודה רבה לכולם.

תכנית בחשבונאות

פורום שווי הוגן - FVF - Fair Value Forum

על הפורום:

מטרת "פורום שווי הוגן" (Fair Value Forum (FVF), הפועל במסגרת התכנית בחשבונאות של בית ספר אריסון למנהל עסקים במרכז הבינתחומי הרצליה, היא לתרום לאיכות המידע בשוק ההון, ולייצר שיח מקצועי פורה בנושא. הפורום שמקיים מפגש חודשי, משמש קבוצת חשיבה שמייצרת דיוני עומק בסוגיות שנמצאות על סדר היום ומשמש פלטפורמה לשיתוף ידע, זיהוי בעיות, תהליכים ומגמות וכ- Best Practices למדווחים, לרואי החשבון ולמשקיעים.

הפורום, בייסודם של פרופ' אמיר ברנע, הדיקן המייסד של בית ספר אריסון למנהל עסקים, ורו"ח שלומי שוב, ראש תכנית חשבונאות וסגן דיקן, בית ספר אריסון למנהל עסקים, כולל מומחים מובילים מהאקדמיה ומהפרקטיקה בתחומי החשבונאות הפיננסית, הכלכלה והמימון וכן משתתפים בו נציגים של מדווחים, אנליסטים וגופי הרגולציה הפיננסית בישראל וחיבור בין תחומי הידע השונים.

סיכומי הדיונים שמתפרסמים לציבור הרחב מבוצעים על ידי הצוות המקצועי של הפורום המורכב מבוגרים מצטיינים של התכנית בחשבונאות.

אתר הפורום: www.fvf.org.il